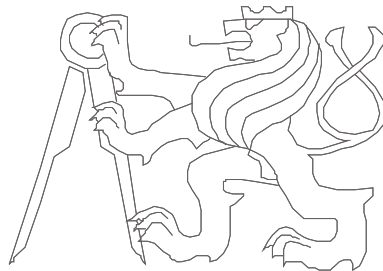

Pokročilé architektury počítačů

Multiprocessorové systémy SMP a problém koherence

České vysoké učení technické, Fakulta elektrotechnická

Osnova

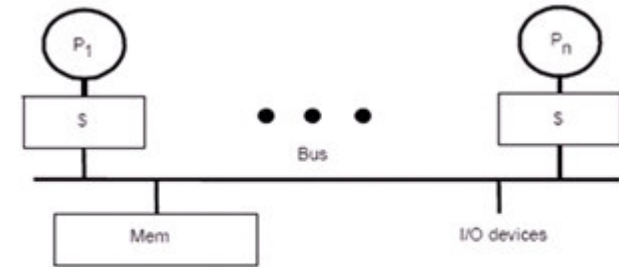
- Co je to skrytá paměť?
- Co to jsou SMP?
- Jsou i jiné MP systémy? UMA, NUMA, aj.
- Konzistence, koherence
- Koherenční protokoly
- Možné stavy dat ve skryté paměti

Multiprocessorové systémy

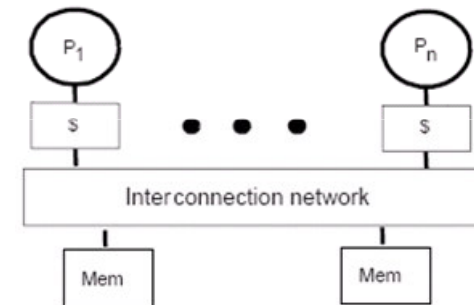
- **Softwarový** pohled (připomeňte si přednášku č.2)
 - Procesy **se sdílenou pamětí** (shared memory system - **SMS**). Na počítači běží jedna instance OS (společné plánování), Standard OpenMP, taktéž MPI.
 - Výhody: snazší programování, nižší latence, HW podpora konzistence skryté paměti.
 - Procesy **s oddělenou pamětí (DMS)**: komunikují pomocí předávání zpráv – message passing. Na každém uzlu (procesoru, skupině procesorů - hybridní) jiná instance OS. Síťové protokoly, RPC, Standard MPI.
 - Výhody: méně potřebného HW, snazší škálování.

Multiprocessorové systémy

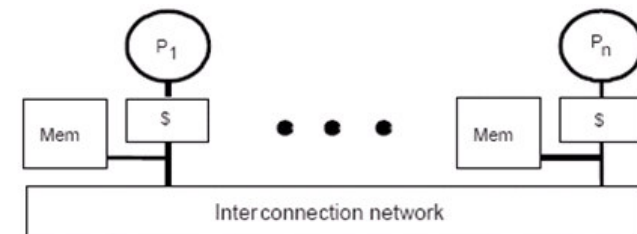
- Multiprocessorové systémy, systémy s více procesory. Ale mohou to být i procesory „jen“ s více jádry.
- **Hardwarový** pohled:
 - Systémy se **sdílenou fyzickou pamětí** (společný fyzický adresový prostor) – SMP,
 - Systémy s **oddělenou fyzickou pamětí** (každý uzel má nezávislý fyzický adresový prostor) – UMA, NUMA, ale i Clustery, metapočítače.

tradiční SMP

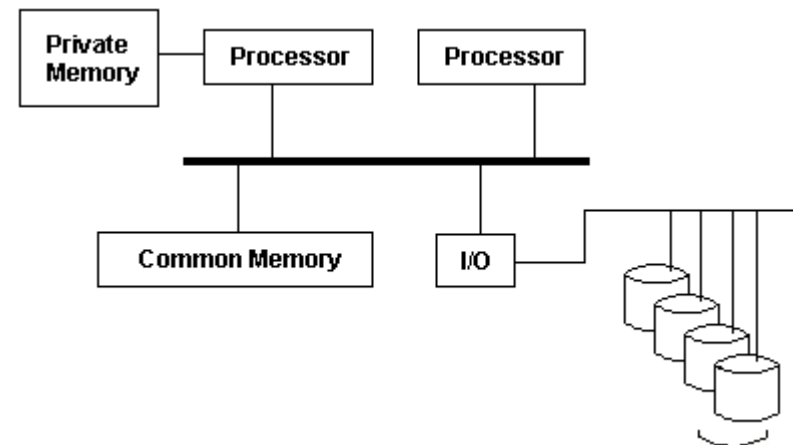
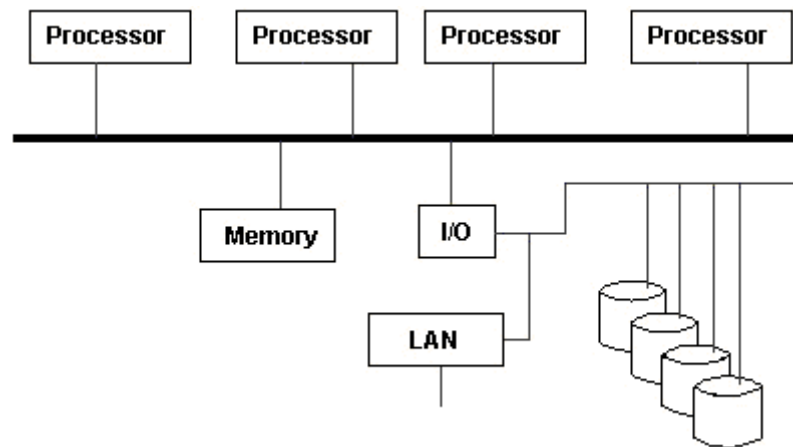
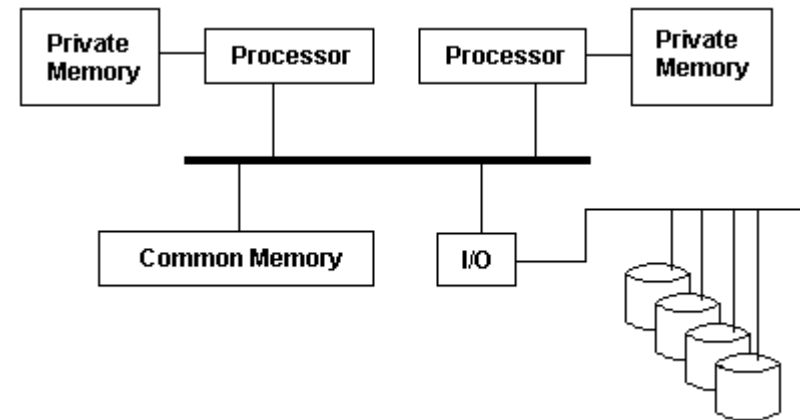
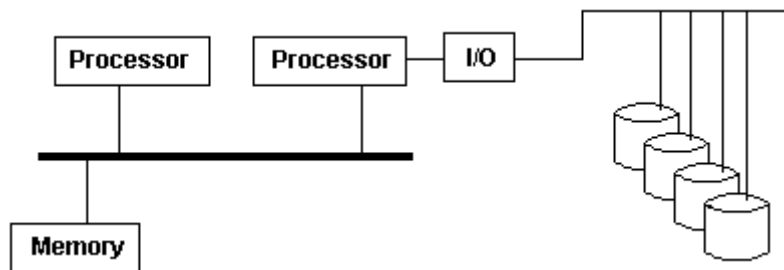

UMA

NUMA

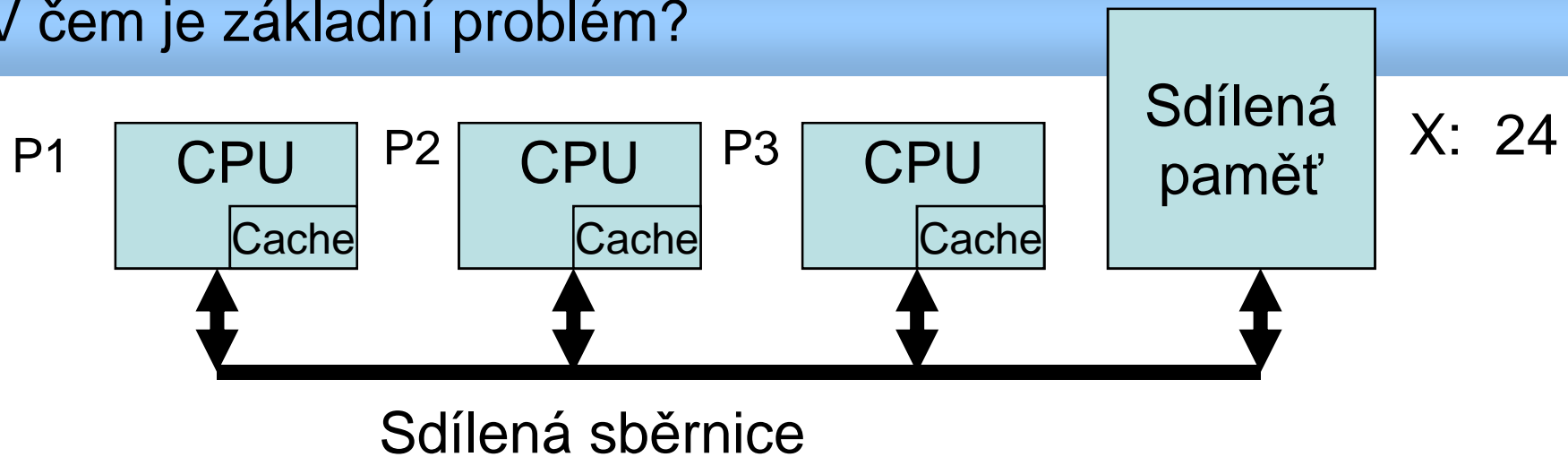
Najdete SMP ???

Systemy se sdílenou fyzickou pamětí

- Hlavní téma dnešní přednášky.
- Přirozené rozšíření jednoprocessorových počítačů přidáním dalších procesorů (či jader).
- Tradiční jednoprocessorové OS jsou modifikovatelné. Použijí se k plánování procesů pro více procesorů.
- Víceprocesový/vícevláknový program poběží na systémech s jedním procesem v režimu sdílení času (Timesharing). Využije ale i více procesorů, pokud jsou k dispozici.
- Vhodný model pro úlohy s převažujícím sdílením dat, ta se sdílejí automaticky. Toto řeší transparentně HW.
- Obtížně se ale škáluje (pro větší počty procesorů).

V čem je základní problém?

- Procesor P1 čte X (=24) a zapíše do své skryté paměti.
- Procesor P2 čte X (=24) a zapíše do své skryté paměti.
- Procesor P1 zapíše $X := 31$. Prove se modifikace jeho SP.
- Jakou hodnotu teď přečte P3 z X?
 - X=24. Totéž přečte P2.
 - P1 ale přečte X=31!
- **Stačí na odstranění problému Write-through? Ne!**

Co jsme zjistili?

- Problém spočívá v paměťové nekoherenci:
- Procesor data (správně) modifikoval ve své skryté paměti.
- Změna obsahu hlavní paměti nestačí.
- Skryté paměti ostatních procesorů mohou obsahovat neaktuální data.

Důležité pojmy

- Paměťová **koherence**
 - Pravidla pro přístupy k jednotlivým paměťovým místům.
- Paměťová **konzistence**
 - Pravidla pro všechny paměťové operace.

Paměťová koherence

- Definice: Řekneme že multiprocessorový paměťový systém je **koherentní** jestliže
 - výsledek jakéhokoli provádění programu je takový, že pro každé paměťové místo je možné sestavit myšlené sériové pořadí čtení a zápisů k tomuto paměťovému místu a platí:
 - 1. Paměťové operace k danému paměťovému místu pro každý proces se provedou v pořadí, ve kterém byly tímto procesem spuštěny .
 - 2. Hodnoty vrácené každou operací čtení jsou hodnotami naposledy provedené operace zápis do daného paměťového místa s ohledem na sériové pořadí.
- Metody pro zajištění koherence nazýváme **koherenční protokoly**.

Paměťová konzistence

- Existuje více konzistenčních modelů, nejznámější je model **sekvenční konzistence (SC)**.
- Definice (Lamport, 1979): “Počítač je sekvenčně konzistentní, jestliže je výsledek provádění programu stejný, jako kdyby operace na všech procesorech byly provedeny v nějakém sekvenčním pořadí a operace každého jednotlivého procesoru se objevují v této posloupnosti v pořadí daném jejich programem.”
- Sekvenční konzistence je důležitým teoretickým modelem pro dokazování korektnosti paralelních algoritmů.

Postačující podmínky pro zajištění SC

- Každý procesor $P(i)$ spouští paměťové operace v programovém pořadí.
- Procesor $P(i)$, který spustí operaci Write, nespustí další paměťovou operaci dříve, než se tato dokončí.
- Procesor $P(i)$, který spustí operaci Read, nespustí další paměťovou operaci dříve, než se tato dokončí a než se dokončí operace Write, jejíž hodnotu vrací operace Read.

Zajištění koherence – koherenční protokoly

- Přímý zápis – **Write-through** je
 - současný zápis slova do paměťového bloku skryté paměti i na odpovídající místo v hlavní paměti.
- Jednoduchý, ale pomalý způsob udržování shodného obsahu SP a paměti, problém však neřeší..
- Zatěžuje komunikaci s pamětí, vyžaduje zapisovací vyrovnávací paměť – Write Buffer.
- Protokol **Write-through** je pro rozsáhlejší systémy prakticky nepoužitelný, není škálovatelný.
- reálně používané protokoly jsou MESI, MSI, MEI, MOESI, MESIF a jejich varianty.

Připomenutí

- **Cache** – vyrovnávací, nebo lépe **skrytá paměť**. Je umístěna mezi procesorem a hlavní pamětí. Zmírňuje disproporci mezi rychlostí procesoru (vysokou) a paměti (nízkou).
- **Write-through** protokol (pomalejší) k zajištění shody obsahu skryté a hlavní paměti. Spočívá v současném zahájení zápisu dat do skryté i hlavní paměti.
- **Write-back** je jiný protokol k zajištění téhož. Do hlavní paměti se zapisuje až tehdy, kdy by se o blok ze SP mohlo přijít. Je z principu rychlejší.

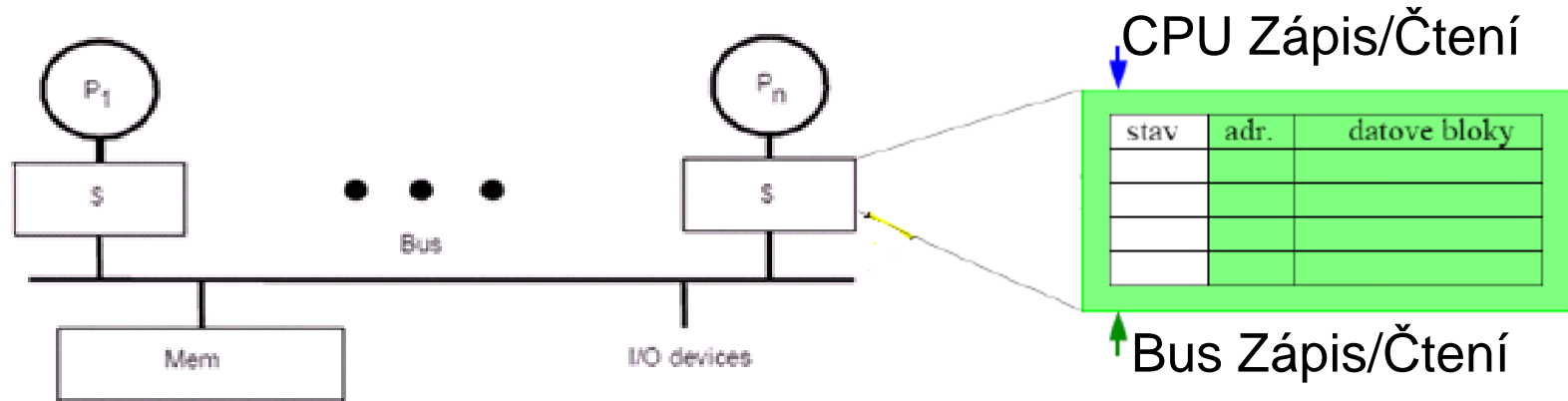
Řešení problému koherence paměti v SMP?

- Snooping
 - Snooping = slídění, špehování.
 - Vyžaduje doplnění SP o HW, který sleduje dění na sběrnici a
 - Detekuje relevantní transakce,
 - Aktualizuje stavy relevantních bloků dat.
- Directory based
 - když není k dispozici sdílená sběrnice (nebo ring)

Bus Snooping

- Varianta, kdy každý procesor ví, kdo má kopii jeho ve SP uložených dat, je příliš složitá. Proto
- Řadič každé SP spojitě slídí (snoops) na sběrnici po zápisech týkajících se dat na adresách, které obsahuje.
- To vyžaduje, aby byla struktura sběrnice globální, aby ji viděli všichni.
- Právě zde je problém ve škálovatelnosti.
- Lépe škálovatelné řešení je právě „Directory based“.

Doplněná skrytá paměť

Možné stavy

Stav bloku	Hodnota platná	Existuje další kopie v jiné cache	Hlavní paměť má akt. hodnotu
Invalid	Ne	<i>Možná</i>	<i>Možná</i>
Exclusive	Ano	Ne	Ano
Shared	Ano	<i>Ano (možná)</i>	Ano
Modified	Ano	Ne	Ne
Owned	<i>Ano</i>	<i>Ano (možná)</i>	<i>Ne</i>

Použito v MOESI protokolu

- Zápis s aktualizací
 - Procesor, který zapisuje, musí nejprve sběrnici získat. Pak na ní vyšle nová data. (Všechny procesory vč. paměti jsou připojeny na tu samou sdílenou sběrnici.)
 - Všechny úspěšně slídící řadiče SP aktualizují svůj obsah (i paměť).
 - Optimalizace: writeback zápis vůči privátním řádkům. Zápis do sdílených řádků zůstává s aktualizací.
 - Značně zatěžuje sběrnici. Nepoužívá se.

- **Zápis se zneplatněním**

- Procesor zapisuje na adresu. To musí vyvolat zprávu o provedení zneplatnění obsahu na všech místech, které stejnou kopii obsahují.
- Všechny slídící řadiče SP provedou zneplatnění ve svém obsahu.
- Tím je zabezpečeno, že kopie řádky v cache zapisujícího procesoru je jediná platná kopie v systému. Takže procesor může libovolně zapisovat do řádky cache bez zatěžování sběrnice..
- Všechna možná čtení v ostatních procesorech teď narazí na výpadek ve SP a musí data načíst.
- Invalidační protokoly potřebují rozlišit alespoň dva stavy řádky cache – modifikovaná, neplatná.

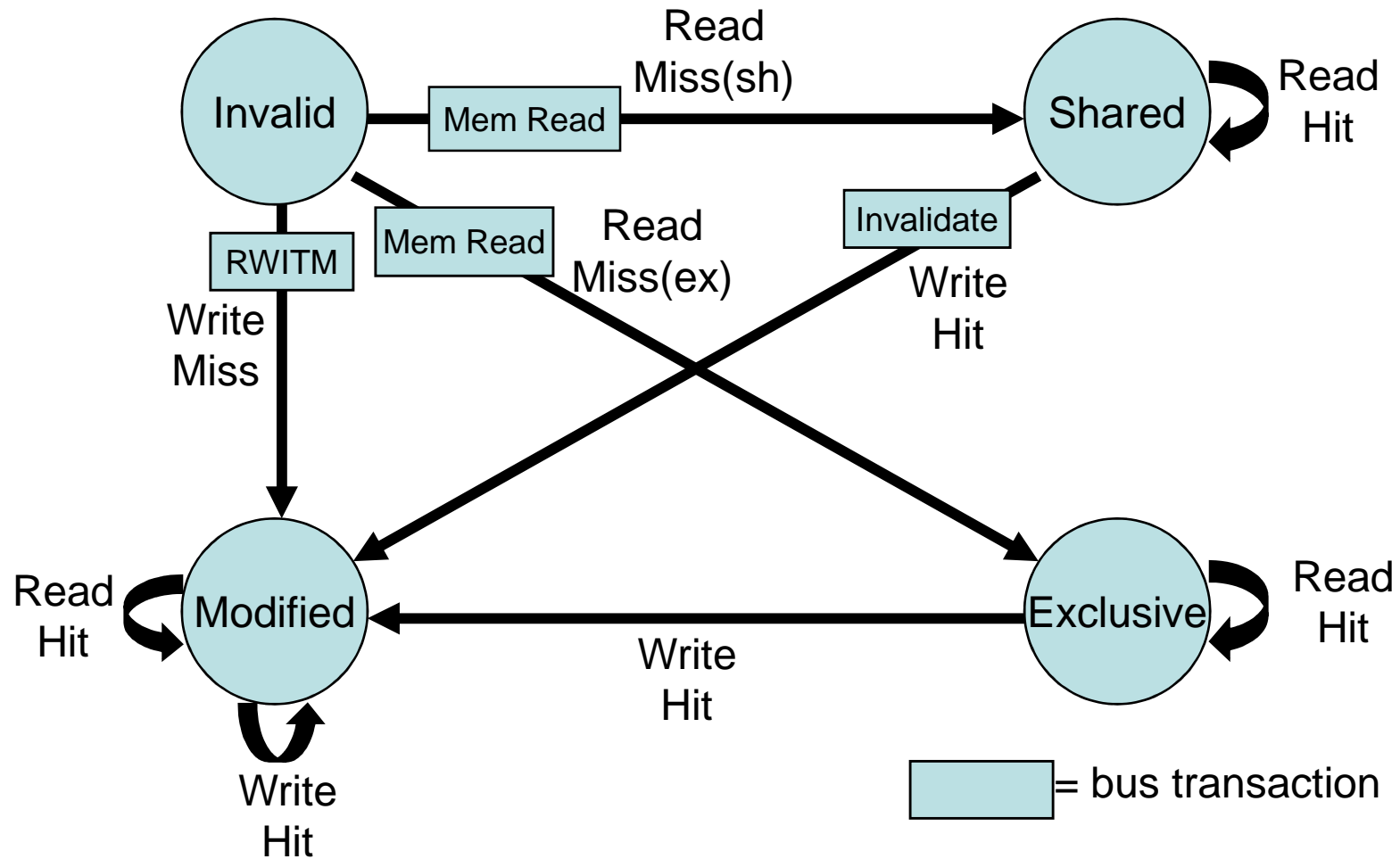
Zneplatnění či aktualizace: co je lepší?

- Nový protokol smí sběrnici zatěžovat co nejméně. Je takový?
- MESI
- Kdo jej vymyslel?
- Znám je pod označením *Illinois protocol*, protože odtud, University of Illinois at Urbana-Champaign, pochází.

MESI

- Kompaktně popsané akce shrnuje stavový diagram přechodů. Ten zobrazuje, co se stane s řádkou v cache daného procesoru v případě
 - Přístupu tohoto procesoru k paměti (read hit/miss, write hit/miss)
 - Přístupu k paměti jiným procesorem, který úspěšně vyslídí tento řadič cache (Mem read, RWITM = Read With Intent To Modify, Invalidate).
- Akce připojeného/lokálního procesoru:
 - Read Hit (čtená hodnota je k dispozici)
 - Read Miss (výpadek při čtení)
 - Write Hit (zápis byl úspěšný)
 - Write Miss (výpadek při zápisu)

MESI – locally initiated accesses

Poznámky ulehčující implementaci

- Znalost, že ve SP uložená hodnota je E (Exclusive), vede v obou dříve zmíněných schématech na možnost nevysílat žádnou zprávu.
- Zneplatnění předpokládá, že při zápisu hodnoty do SP byla tato zároveň propagována (Writte-through) do paměti. U Copy-back, pak musí jiné procesory obnovit hodnotu při výpadku ve SP.
- Změny stavu řádku ve SP nastávají při události Zápis/Čtení (při přístupu do paměti).
- Událost způsobí buď
 - Aktivita připojeného procesoru (přístup do SP), nebo
 - Jako výsledek úspěšného slídění na sběrnici.
- Změny stavu řádku nastávají jen v případě shody adres.

MESI Protokol (1)

- Jde o protokol, který při zneplatnění hodnoty v multiprocessorovém systému minimalizuje akce sběrnice.
- Je založen na zpětném zápisu, tedy se ve SP neaktualizují špinavé řádky dokud nehrozí, že o blok ve skryté paměti přijdeme.
- Vyžaduje rozšíření příznaků ve SP (tags). Zatím tam byly jen příznaky zneplatnění (Invalid) a špinavý (Dirty).
- **Každý řádek SP může být v jednom z těchto 4 stavů (kóduje se 2 bity)**
 - **M** – Modified. Obsah řádku ve SP se liší od obsahu paměti, (jinak odpovídá běžnému Dirty),
 - **E** – Exclusive. Je jedině v této SP a je stejný, jako v paměti.
 - **S** – Shared. Je stejný, jako v paměti, ale nemusí být jen v této SP.
 - **I** – Invalid. Obsah řádku neplatí.

MESI Local Read Hit – procesor úspěšně čte

- Řádek SP musí být v jednom ze stavů M, E či S.
- Čtená lokální hodnota je správná. Byl-li stav M, byla předtím lokálně modifikována.
- Výsledek akce – vrátí hodnotu,
- Stav řádku se nemění.

MESI Local Read Miss (1) - výpadek při čtení procesoru

- V lokální SP tato adresa není.
- Dále záleží na tom, zda-li
- Není v žádné skryté paměti
 - Procesor spustí požadavek na čtení z paměti,
 - Přečtená hodnota se v lokální SP označí jako E.
- Jedna jiná skrytá paměť má kopii
 - Procesor spustí požadavek na čtení z paměti,
 - Úspěšně slídící SP vydá kopii obsahu na sběrnici,
 - Požadavek na přístup do paměti se zruší,
 - Do lokální SP žádajícího procesoru se zapíše obsah a
 - Příznaky u obou řádků ve SP se nastaví na S.
- Kopie S existují ve více SP - pokračování

MESI Local Read Miss (2) - výpadek při čtení procesoru

- Procesor spustí požadavek na čtení z paměti,
 - Jedna (libovolná) úspěšně slídící SP vydá kopii na sběrnici,
 - Požadavek na přístup do paměti se zruší,
 - Do lokální SP žádajícího procesoru se zapíše žádaná hodnota a
 - Příznak u řádku v lokální SP se nastaví na S.
 - I ostatní kopie zůstanou S.
- **Jedna SP má M kopii**
 - Procesor spustí požadavek na čtení z paměti,
 - úspěšně slídící SP vydá kopii na sběrnici,
 - Požadavek na přístup do paměti se zruší,
 - Do lokální SP žádajícího procesoru se zapíše žádaná hodnota
 - Příznak u řádku v lokální SP se nastaví na S.
 - **Zdrojová (M) hodnota se zkopíruje do paměti,**
 - Zdrojová hodnota změní příznak M -> S.

MESI Local Write Hit – úspěšný zápis procesorem

- Řádek SP je v jednom ze stavů M, E, S.
- M
 - Zapiš hodnotu do lokální cache, *stačí?*
 - Stav neměň.
- E
 - Zapiš hodnotu do lokální cache,
 - Stav E -> M.
- S
 - Procesor vyšle na sběrnici zneplatnění
 - Úspěšně slídící procesory s S kopií změní S->I
 - Lokální SP se aktualizují,
 - Lokální stav se změní S->M.

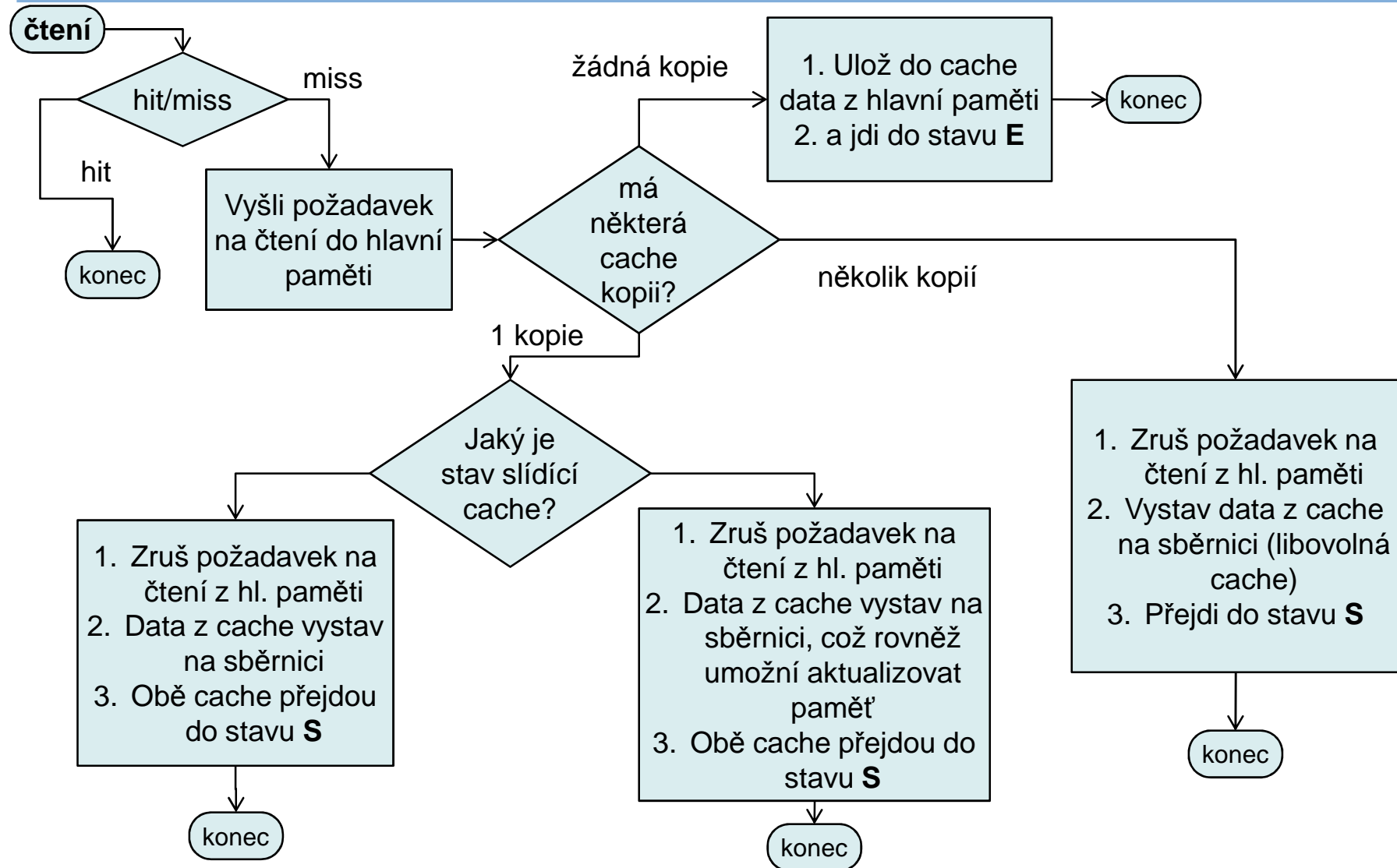
MESI Local Write Miss (1) – výpadek při zápisu

- Skutečná akce závisí na kopiích v jiných procesorech
- Jiné kopie nejsou
 - Načte se řádek do lokální SP,
 - Hodnota se obnoví,
 - Lokální stav příznaku se nastaví na M.
- Jiné kopie jsou. Buď jedna E nebo více S
 - Hodnota se přečte do lokální SP sběrníkovou transakcí RWITM (čtení se záměrem modifikace).
 - Úspěšně slídící procesory to vidí a nastaví I.
 - Lokální hodnota se obnoví a nastaví se příznak M.

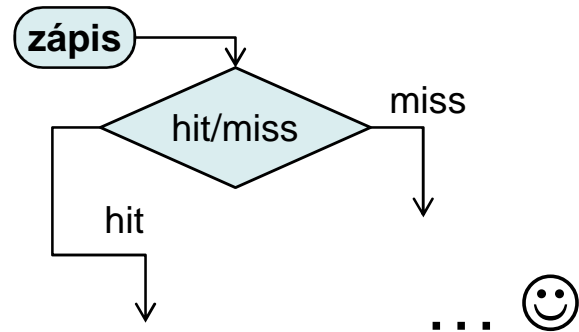
MESI Local Write Miss (2) – výpadek při zápisu

- Jiná kopie jsou ve stavu M.
 - Procesor vyvolá sběrníkovou transakci RWITM.
 - Úspěšně slídící procesor to vidí a zablokuje tuto transakci,
 - Převzme řízení sběrnice,
 - Zapíše zpět kopii do paměti,
 - Nastaví stav na I.
 - Původní procesor obnoví RWITM požadavek,
 - Tím se přejde na již popsanou situaci Jiné kopie nejsou
 - Načte se řádek do lokální cache,
 - Hodnota se obnoví,
 - Lokální stav příznaku se nastaví na M.

Shrnutí předchozích slajdů.. Čtení

Shrnutí předchozích slajdů.. **Zápis**

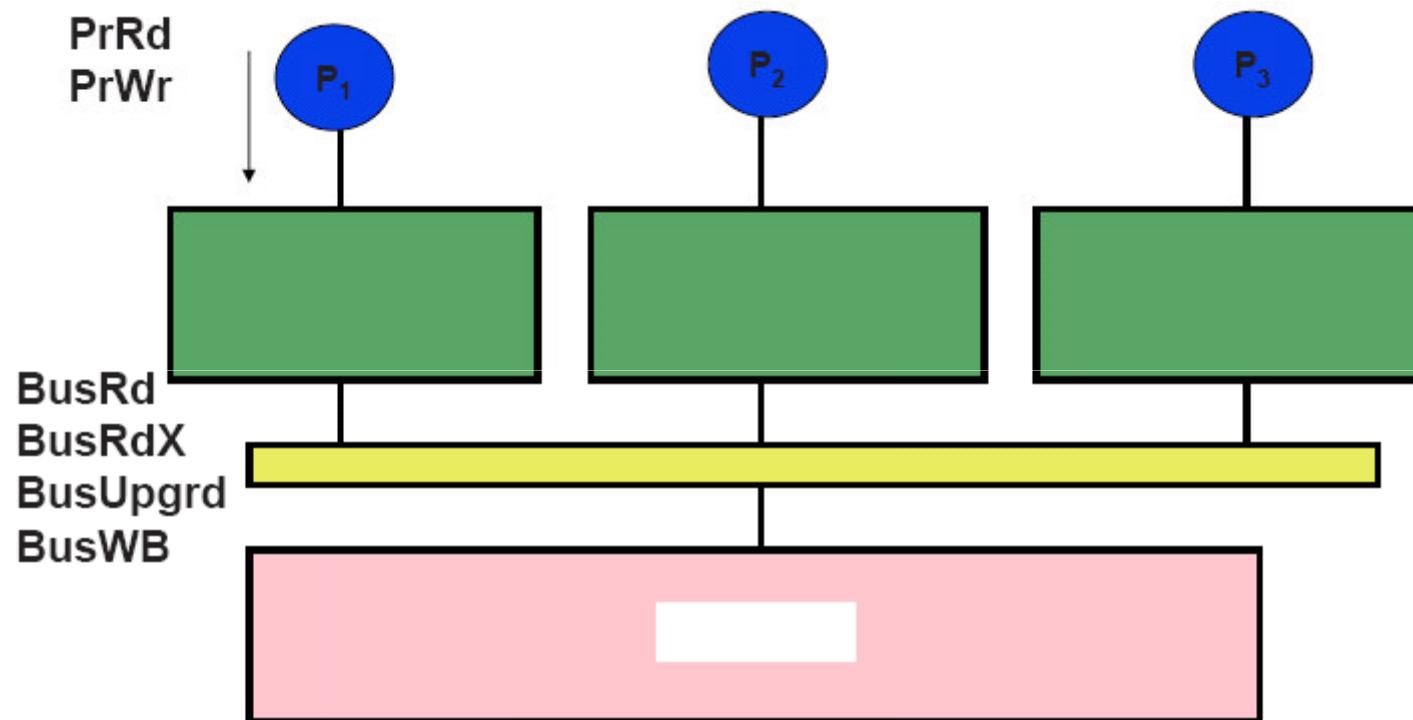
MESI poznámky

- Možné jsou malé odchylky (zvláště při výpadku při zápisu Write miss).
- Normální zpětný zápis (pokud hrozí, že o blok ve SP přijdeme) se děje, pokud řádek je ve stavu M.
- Vícestupňové SP:
 - Slídit na sběrnici musí jen SP s nejnižší úrovní.
- Stavy M,E,S,I jsou zaznamenány pro každý řádek cache a musí být přístupné všem cachem na dané úrovni v systému.

MESI - jiný pohled. Události

- Události - strana procesoru:
 - PrRd – Processor read,
 - PrWr – Processor write.
- Události – transakce na sběrnici:
 - BusRd – čtení bloku do cache (reakce na PrRd na blok ve stavu **Invalid**),
 - BusRdX – čtení se získáním eXclusivity, bude se zapisovat (reakce na PrWr na blok ve stavu **Invalid**)
 - BusUpgrd – upgrade práva na zápis, zneplatnění ostatních kopií (reakce na PrWr na blok ve stavu **Shared**)
 - BusWB – zápis bloku ve stavu **Modified** do paměti při nahrazení jiným blokem. Jde o úklidovou operaci a neovlivňuje koherenci, neboť pouze mění místo, kde je uložena aktuální hodnota daného bloku.

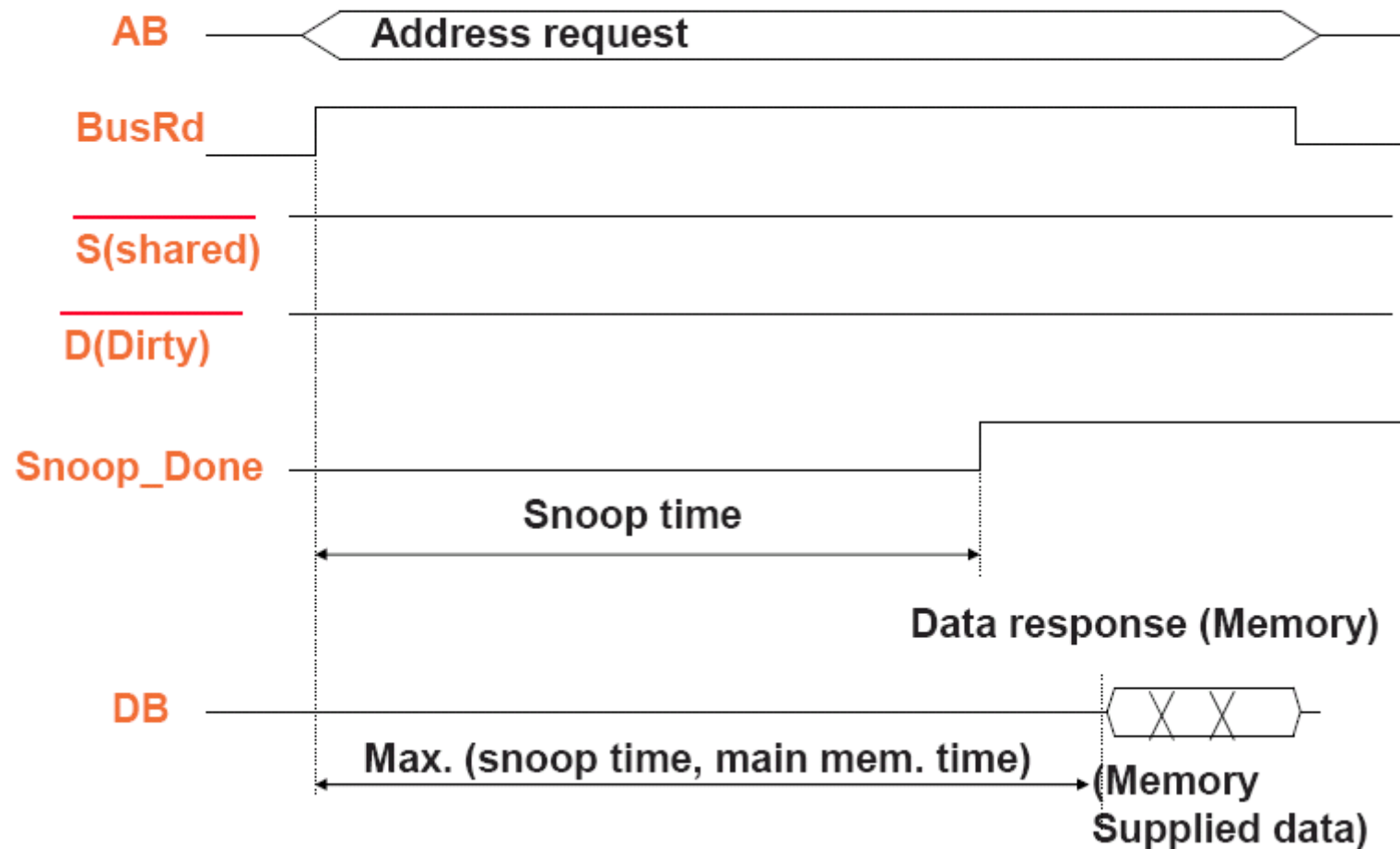
System SMP, každý s jednou SP a společnou sběrnici

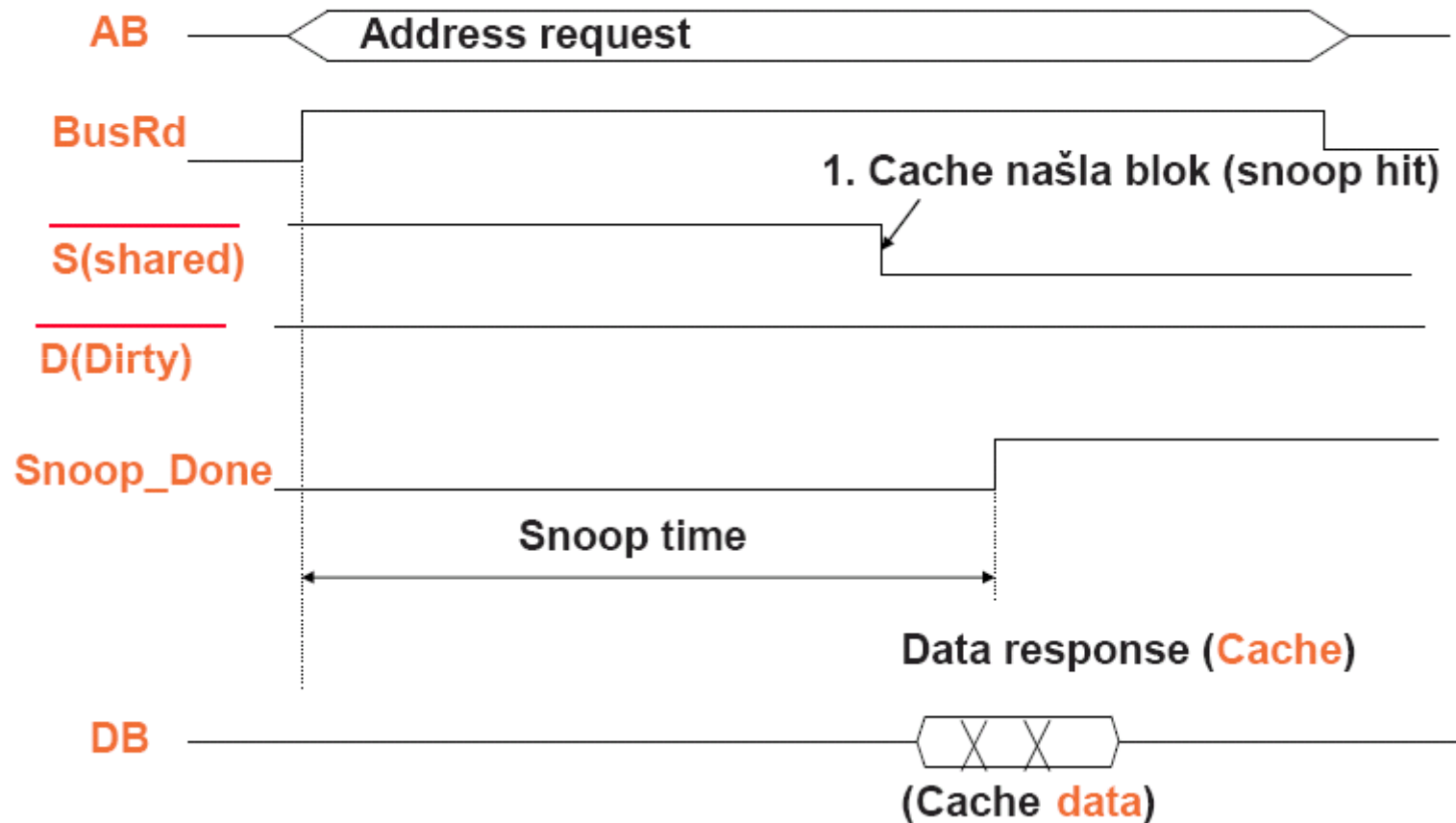
Sdílená sběrnice

- Adresová, datová a řídicí sběrnice.
- Snoop signály (wired OR):
 - S (shared) = 1 pokud některá cache systému má kopii daného bloku ve stavu Exclusive nebo Shared,
 - D (dirty) = 1 pokud některá cache v systému má kopii daného bloku ve stavu Modified (tzv. špinavá kopie = odlišná od hl. paměti),
 - Snoop_Done = 1 pokud všechny cache v systému dokončily snooping (hodnoty na S a D jsou platné) Jde o Wired AND.

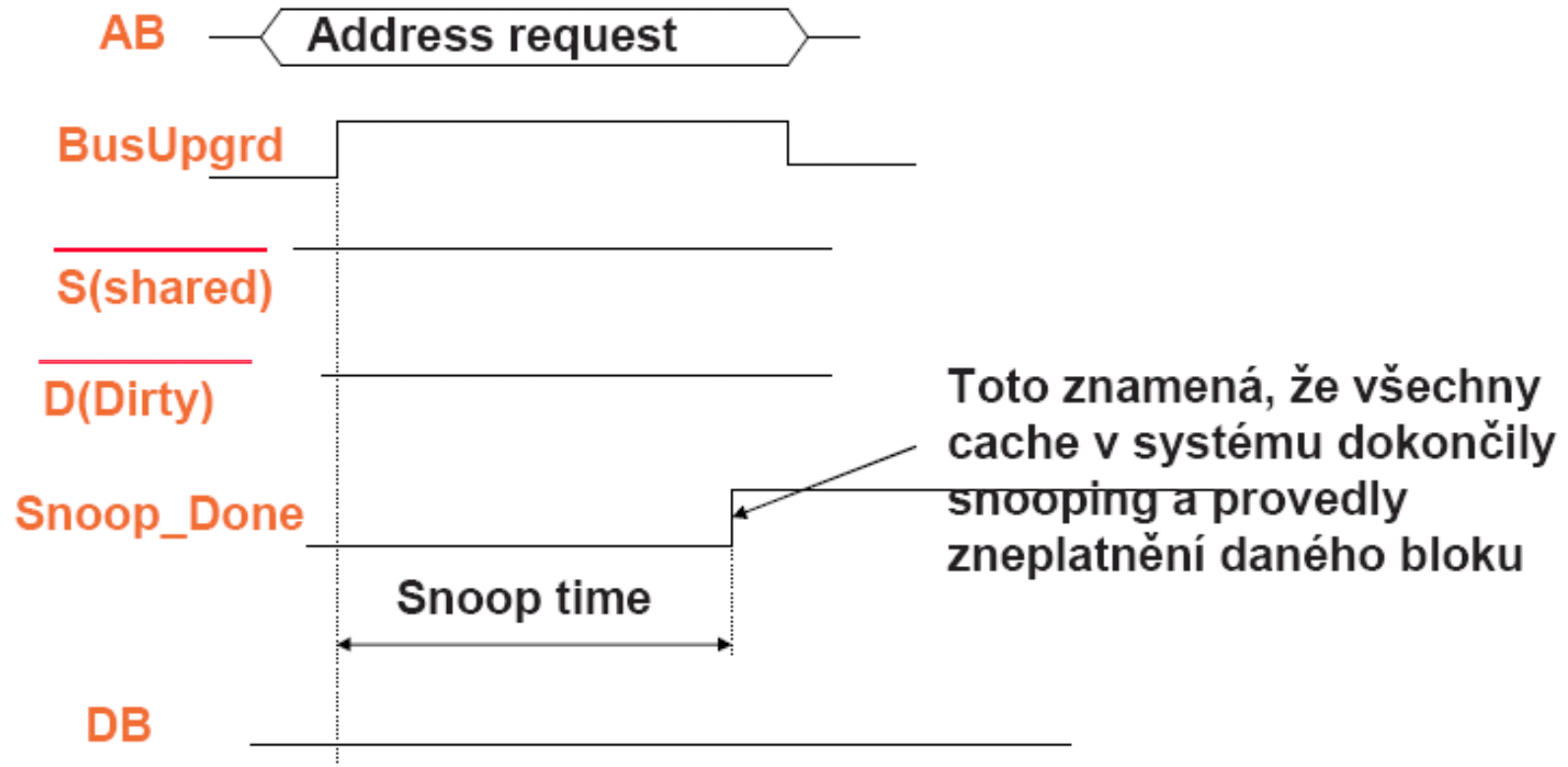
Příklad transakce – BusRd do *Exclusive*

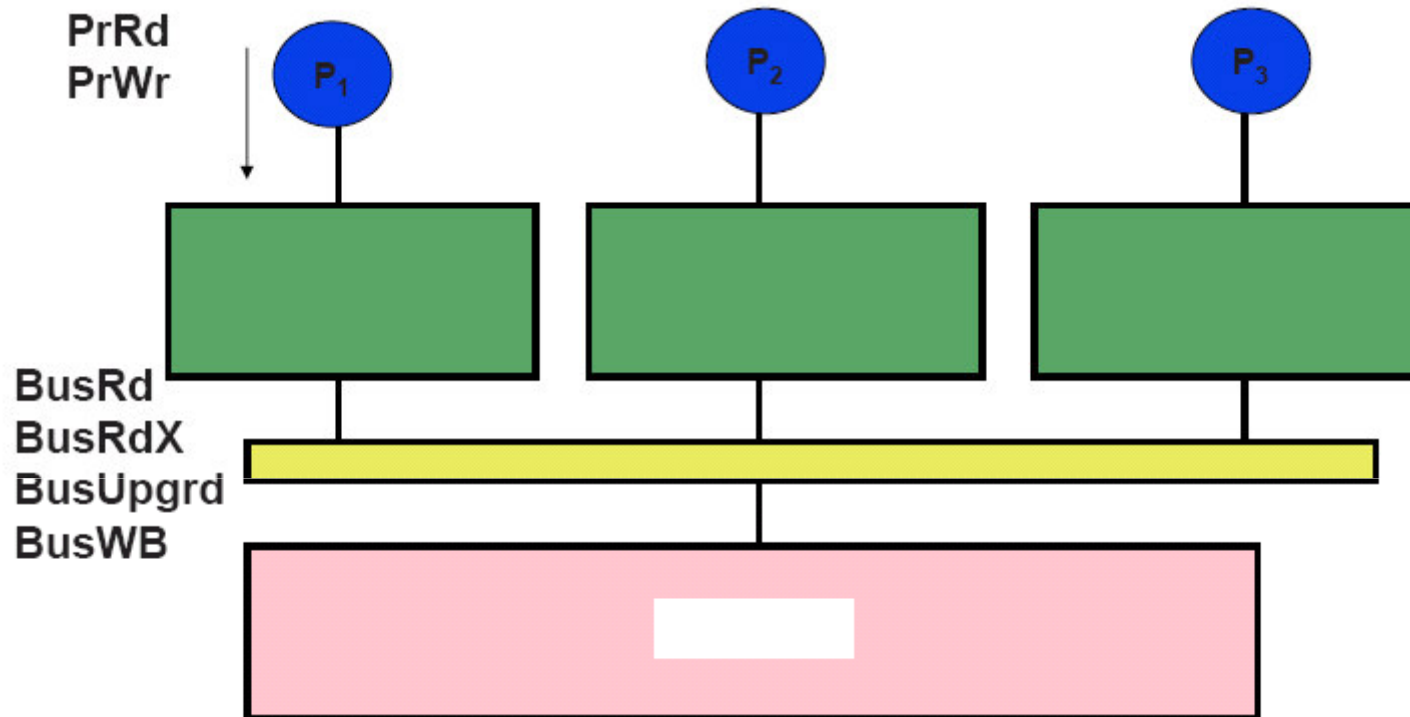
Příklad transakce – BusRd do *Shared*

Příklad transakce – BusUpgrd

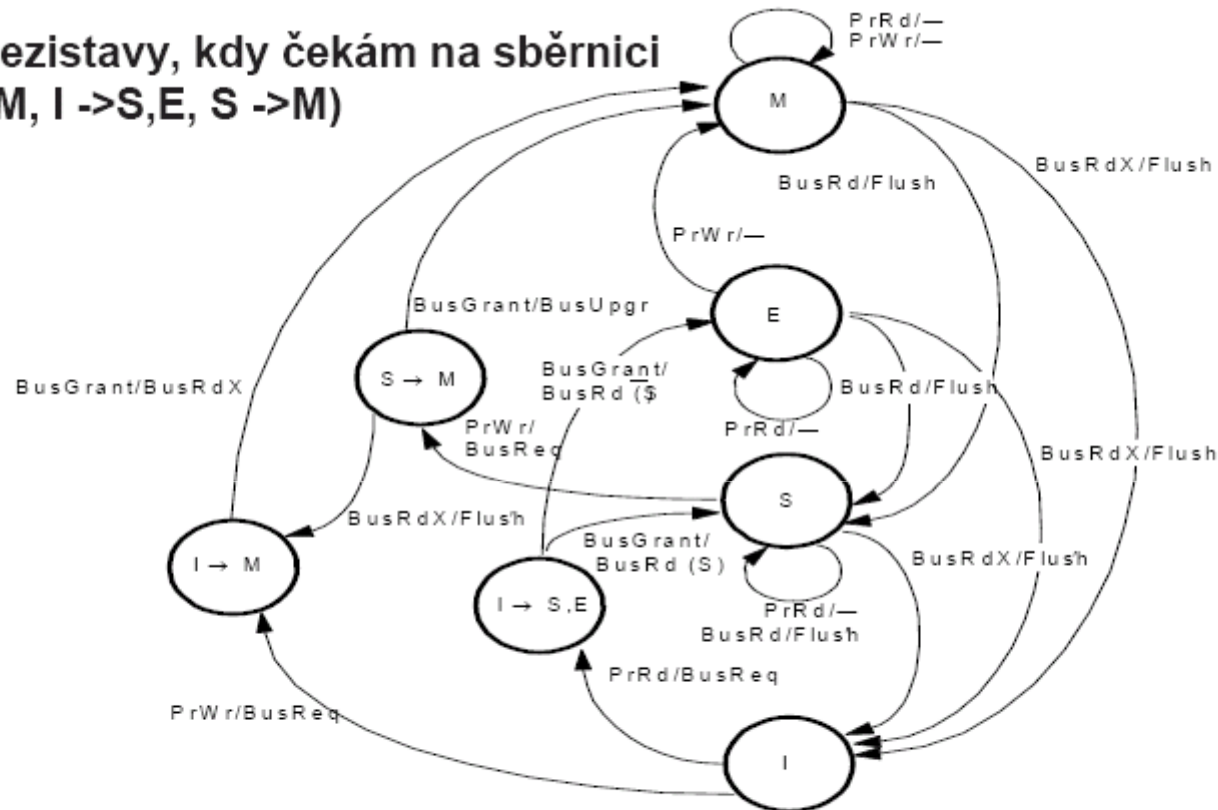
Implementace MESI na systému s neatomickou sběrnicí

- Před spuštěním sběrnicové transakce, je třeba o sběrnicí žádat arbitr sběrnice (BusRq / BusGnt). Co když někdo mezitím provede transakci s naším blokem ?

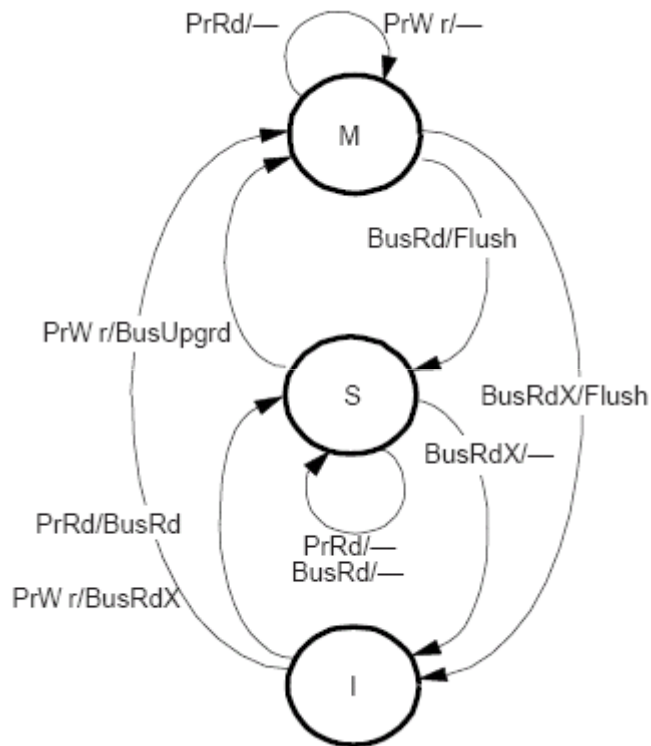
Řešení neatomického přechodu mezi stavy

3 mezistavy, kdy čekám na sběrnici
(I->M, I->S,E, S->M)

Zajímavá situace: Chci z Shared do Modified, ve stavu S->M jiný procesor provedl BusUpgrd nebo BusRdx – musím „zneplatnit“ blok a přejít do stavu I->M a provést BusRdX místo BusUpgrd.

MSI protokol

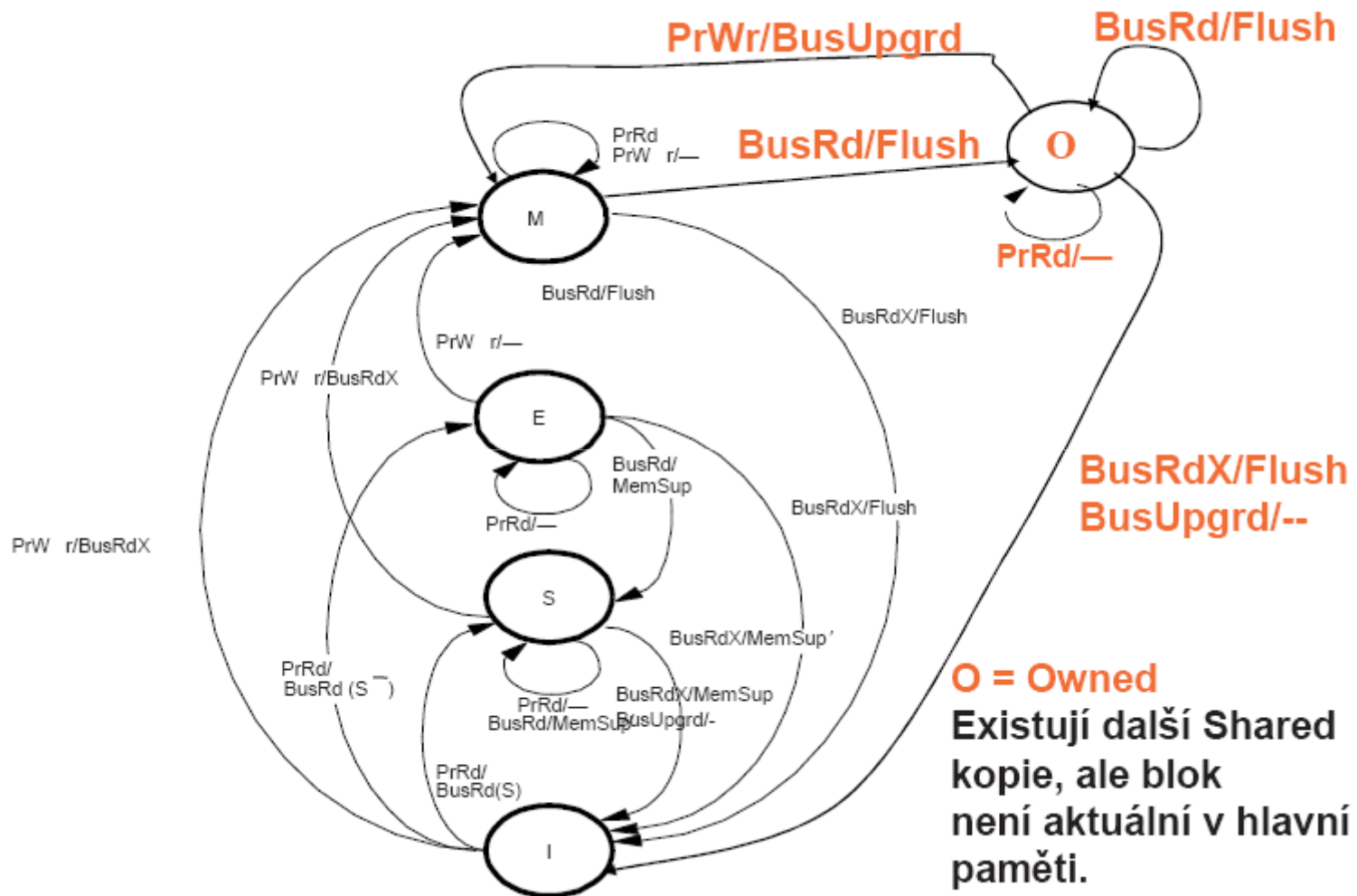

**Chybí stav Exclusive,
není nutný signál S (shared)**

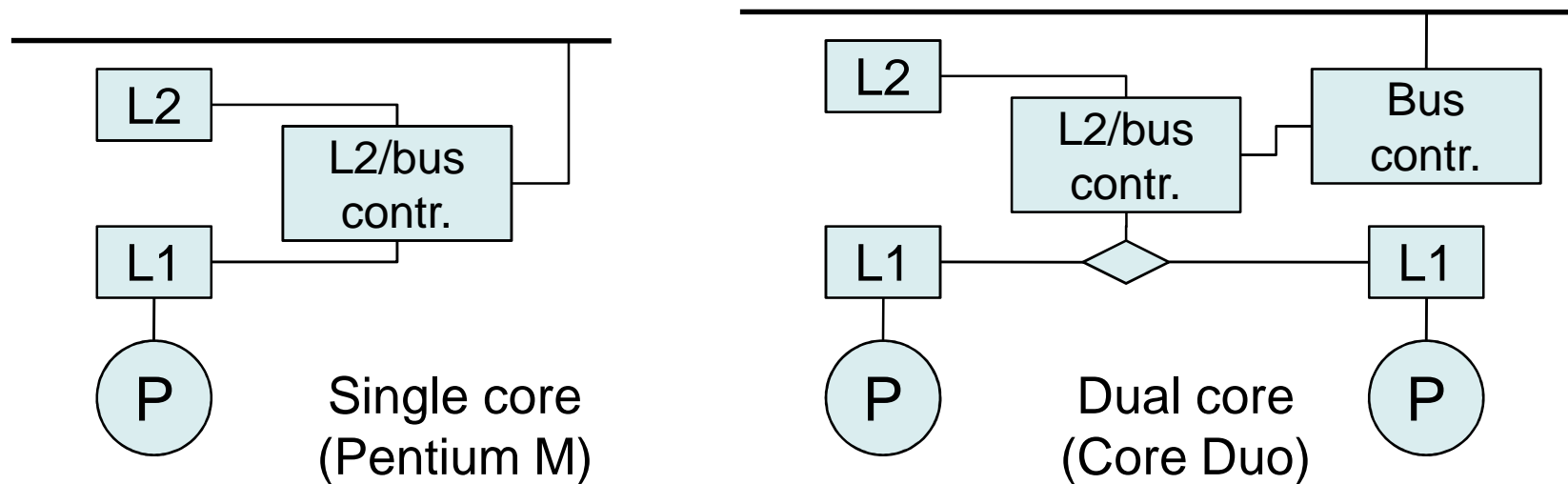
**Před zápisem se vždy posílá
BusUpgrd nebo BusRdX**

**Výkonnost údajně jen o
10-20 % nižší než MESI**

MOESI protokol

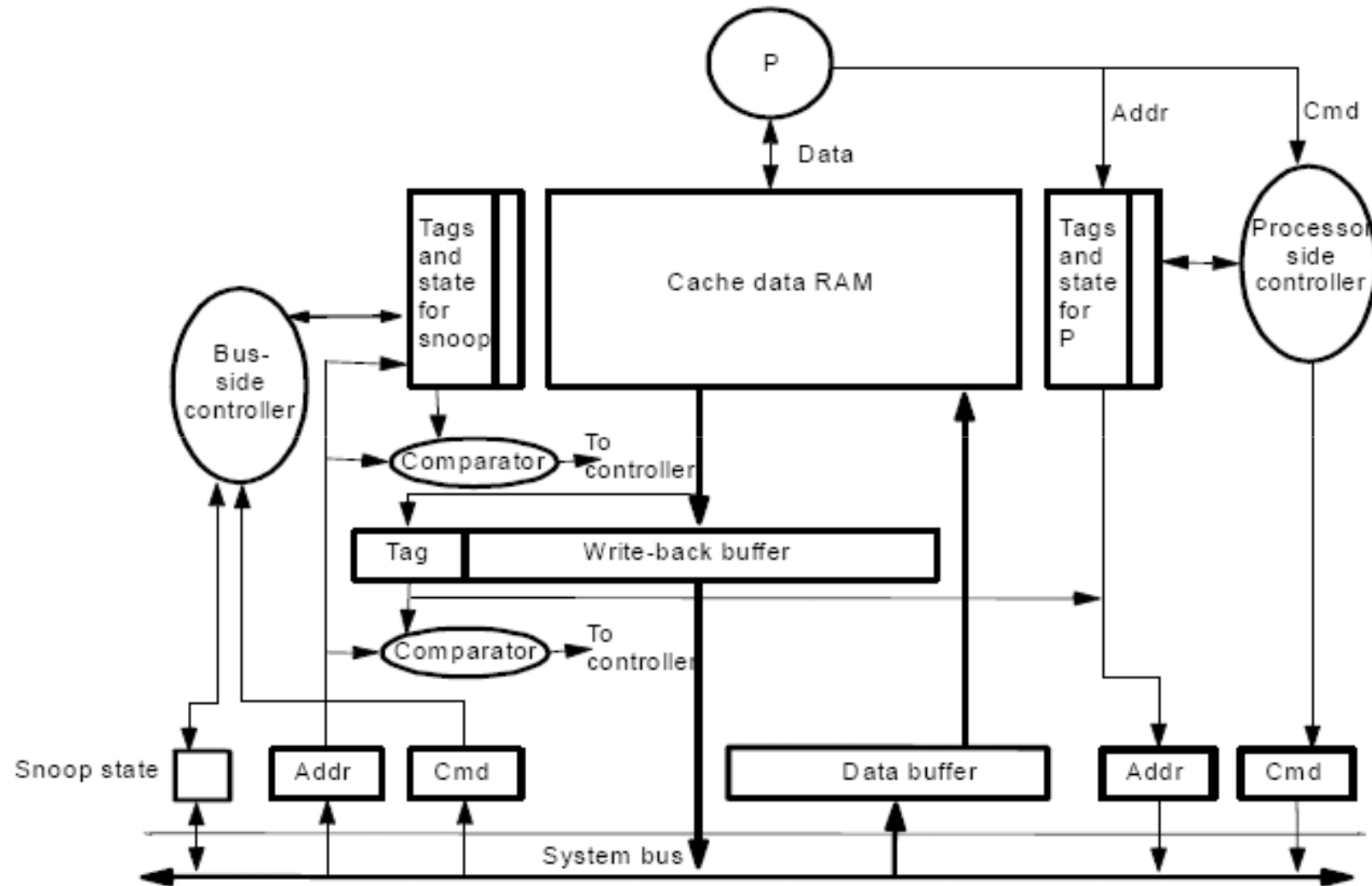

CMP (Chip MultiProcessor) – Příklad z praxe

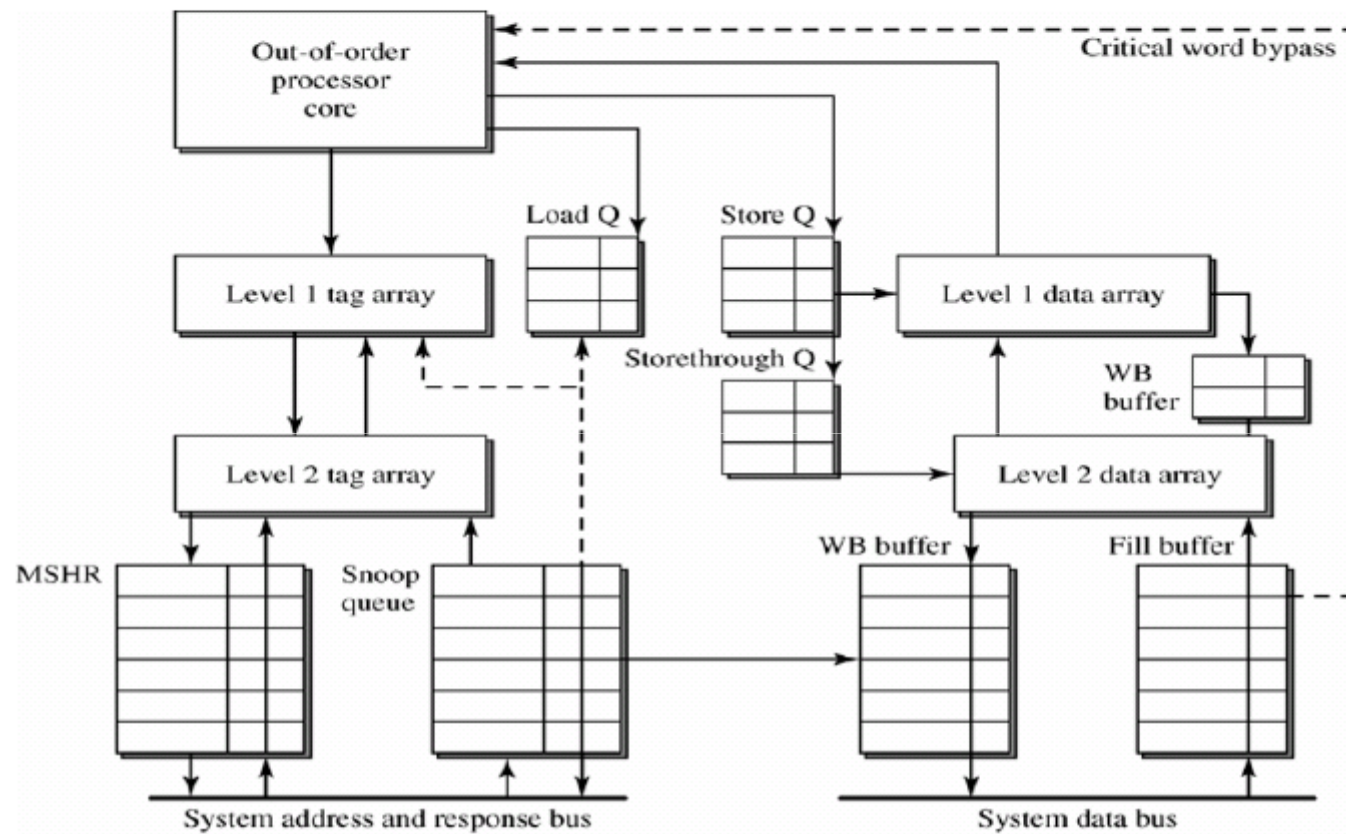

- Pentium M v multiproc. systému na sběrnici – MESI (snooping musí být nad oběma cache – není inkluzivní)
- Core Duo:
 - Buss read – nejdřív snoopujeme v L1, v případě missu pak do L2 přes controler
 - Buss write – zneplatnění jdou do L1, L2, a když potřeba i na Bus

Řadič skryté paměti (zjednodušený)

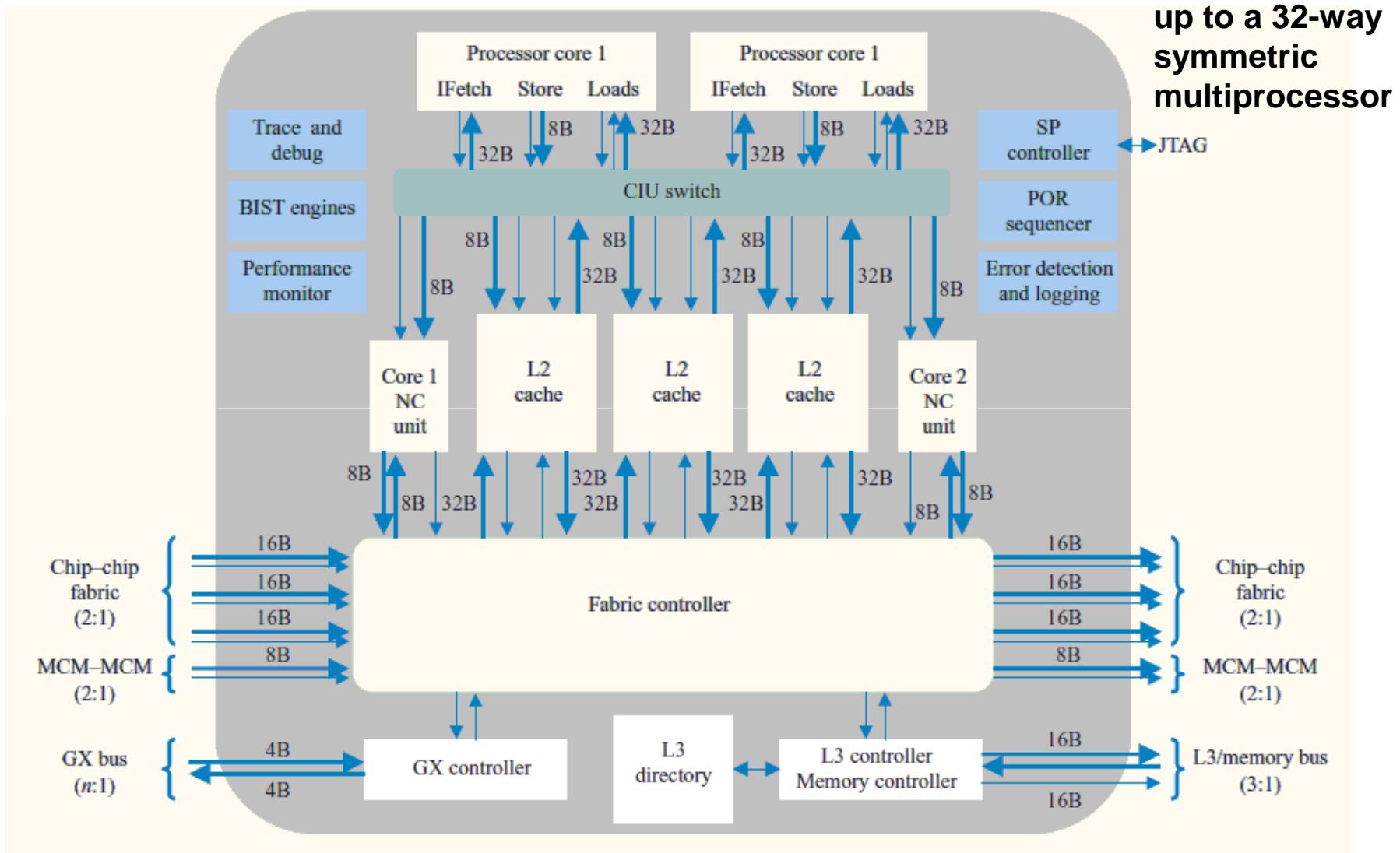

Reálný obrázek – víceúrovňový cache systém

A processor may communicate with memory through two levels of cache, a load queue, store queue, store-through queue (needed if L1 is write-through), MSHR (miss-status handling registers), snoop queue, fill buffers, and write-back buffers. Not shown is the complex control logic that coordinates all this activity.

IBM Power4 procesor – Další příklad z praxe..

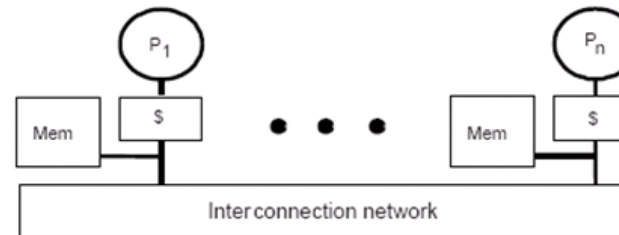

IBM Power4

<i>Component</i>	<i>Organization</i>	<i>Capacity per chip</i>
L1 instruction cache	Direct map, 128-byte line managed as four 32-byte sectors	128 KB (64 KB per processor)
L1 data cache	Two-way, 128-byte line	64 KB (32 KB per processor)
L2	Eight-way, 128-byte line	~1.5 MB
L3	Eight-way, 512-byte line managed as four 128-byte sectors	32 MB
Memory	—	0–16 GB

- Řádky v L1 cache: dva stavy – Invalid nebo Valid
- L2 cache – sdílená oběma jádry. Rozšiřuje MESI na 7 stavů: *I* (*invalid state*), *SL* (*shared state, can be source to local requesters*), *S* (*shared state*), *M* (*modified state*), *Me* (*exclusive state*), *Mu* (*unsolicited modified state*), *T* (*tagged state*).
- L3 cache: *I* (*invalid state*), *S* (*shared state*), *T* (*tagged state*), *Trem* (*remote tagged state*), *O* (*prefetch data state*).

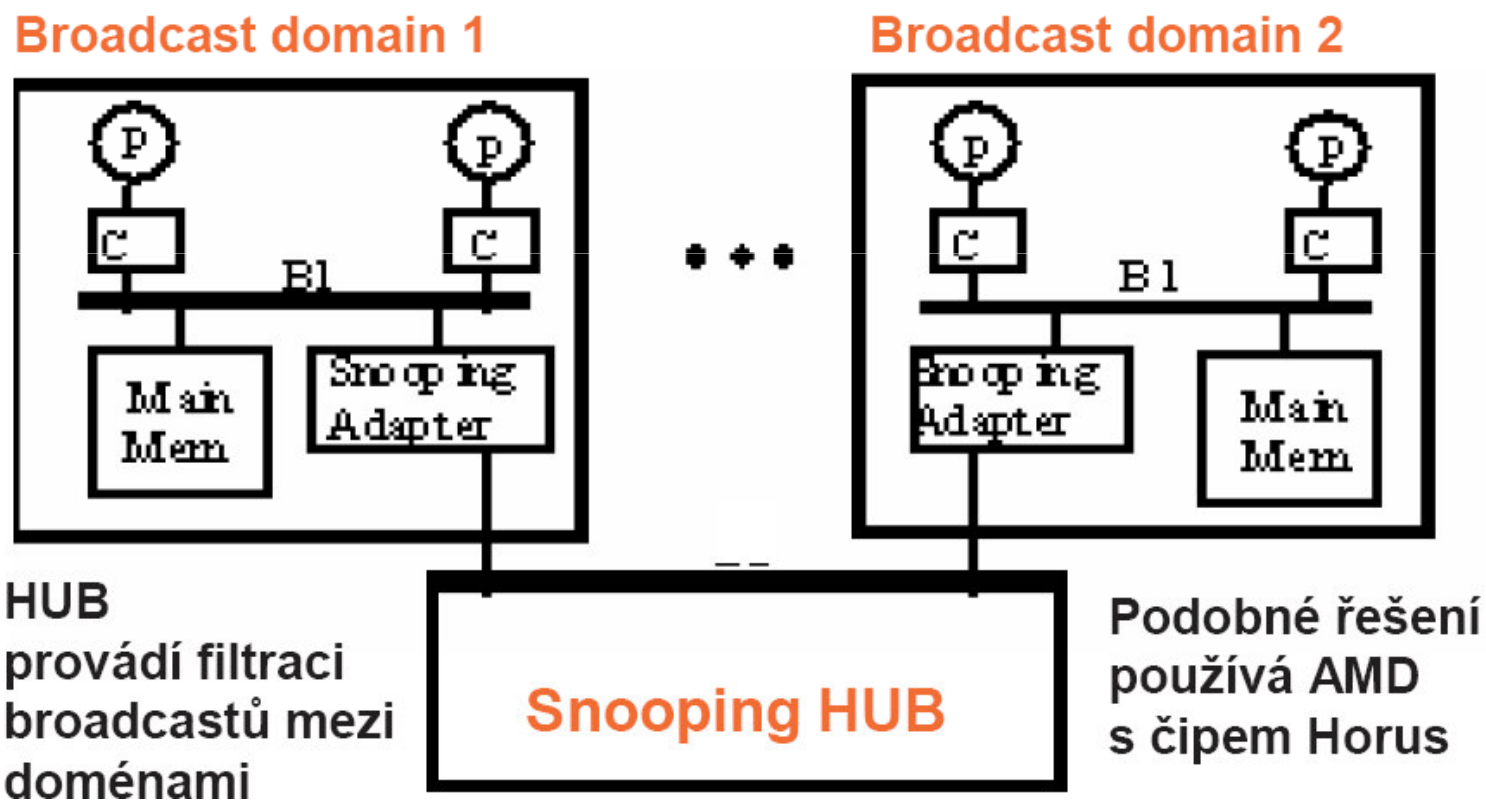
Rozsáhlé multiprocesorové systémy

- NUMA
- Každý procesor má svoji paměť, nicméně ta je sdílená – Distributed Shared Memory (DSM)
- Poskytuje sdílenou paměť, ale také škálovatelnost
- Každý přístup do paměti (Local nebo Remote) jde přes memory management unit (TLB) – Všechny TLB se mapují na tu samou adresu
- Přístup do vzdálené paměti – přes síť
- Přístup do lokální paměti – rychlejší. Jak držet programy a data se kterými pracuje daný procesor v jeho paměti?

Rozšiřování (škálování) **Broadcastu** pro více procesorů

- Systémy založené na Broadcastu lze reálně škálovat do cca 8-10 uzlů, kde každý uzel dnes může být vícejádrový procesor...
- Jednou z možností je hierarchické slídění (Hierarchical Snooping).

Řešení pro stovky a tisíce procesorů?

- To už takhle nejde.
- Jiná cesta?
- Adresáře (Directories).

Directories

- Pokud broadcast (multicast) nelze snadno realizovat (sběrnice)
- Základní myšlenka: Mít adresář (Directory), který indikuje pro každý řádek paměti:
 - zda je v cache (alespoň v jedné)
 - ve které cache/ích se nachází
 - zda je v cache dirty nebo clean
- **Full directory** obsahuje kompletní informace pro každý řádek paměti. Pro n procesorový systém, Boolovský vektor délky $n+1$. Pokud bit i ($i=1,2,\dots,n$) je nastaven, i -ta cache má kopii řádky z paměti. Bit 0 pak indikuje zda je clean nebo dirty (v tom případě jenom jeden další bit může být nastaven = řádek je jenom v jedné cache)

Directories

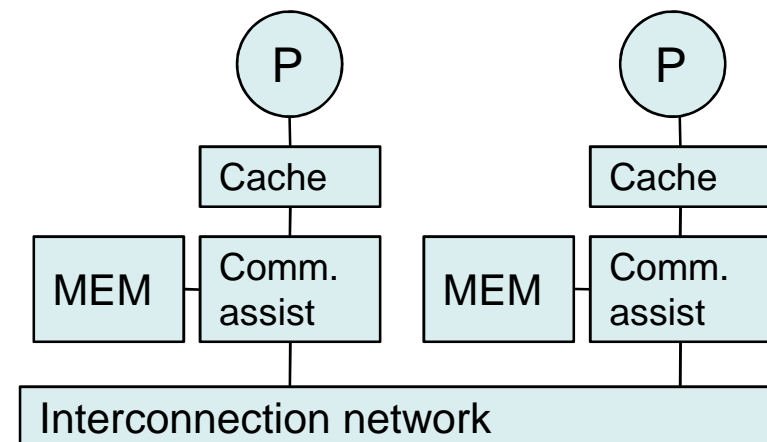
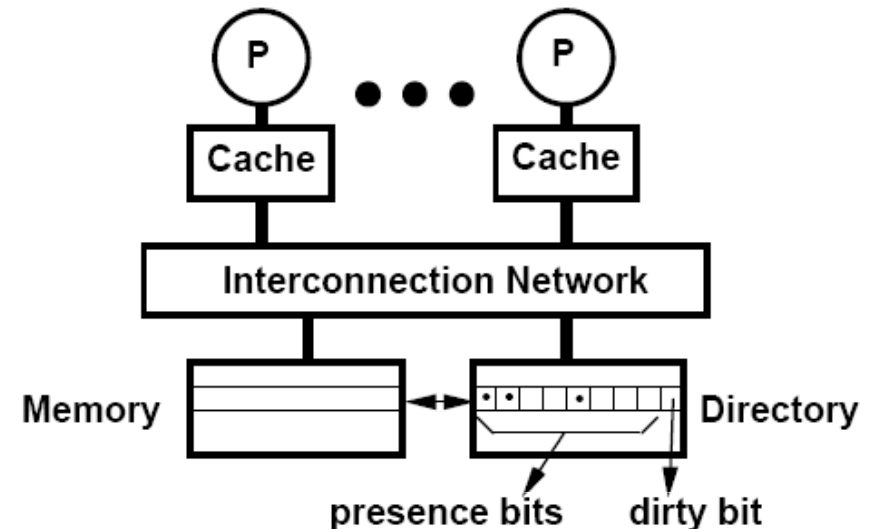
- V NUMA systému, každý uzel má jenom část adresáře obsahující informace o řádcích uložených v jeho paměti = **home node**, ostatní: **remote node**
- Při cache miss, požadavek je poslán do domovského uzlu
- Full directory – nevýhodou je velikost adresáře. Například pro 8 procesorový systém kde velikost L2 cache řádků je 64 B (předpokládáme, že koherence je aplikována na úrovni L2) bude 2% ($9/(64*8)=0.18$), ale pro 64 procesorů 13%.
- Jiný extrém: stačí dva bity – je/není (Invalide) v cache, clean (Shared)/dirty(Modified) a Exklusivní – rozdíl je v tom, že stavy jsou kódovány v adresáři, ne v cache

Directories – úvodní konstatování

- Řešením koherence pro rozsáhlé systémy CC-NUMA jsou adresáře (Directories) – jde o tzv. Directory Based CC-NUMA (Cache-Coherent NUMA).
- Příklad SGI Origin2000 – 512 uzlů x 2 procesory = 1024 x MIPS R10K Cache koherentní a sekvenčně konzistentní!
- Myšlenka je založena na tom, že máme informaci o tom, kde jsou kopie každého jeho bloku a v jakém jsou stavu. Tato informace je obsažena v adresáři (directory). To umožňuje nepoužívat Broadcasty, ale omezené množství dvoubodových transakcí.
- Domovský uzel je ten uzel, kterého paměť obsahuje inicializovaná data, ostatní uzly jsou vzdálené (remote).
- Počet sdílených kopií bývá malý i v rozsáhlých systémech, proto je úspora oproti Broadcastu značná.
- Cenou je existence další servisní datové struktury – adresáře (Directory): 4GB uzel, blok 128B, 256 procesorů =>
- Velikost adresáře 32 Mx 8b (bit-mapa) = 32 MB.

Příklad realizace

- Mějme K procesorů. Každý blok v paměti: K Presence-bits, 1 Dirty-bit.
- Každý Cache block ve SP má: MESI nebo MOESI stav.
- Čtení bloku procesorem i:
 - Je-li dirty-bit OFF potom { čti z hlavní paměti; nastav p[i] ON; }
 - Je-li dirty-bit ON potom { získej blok od dirty procesoru, update paměti; nastav dirty-bit OFF; nastav p[i] ON; pošli data k i; }
- Zápis do paměti procesorem i:
 - Je-li dirty-bit OFF potom { pošli invalidace ke všem sdíleným kopiím; pošli data do i, vynuluj všechna p[j] nastav dirty bit ON; nastav p[i] ON; ... }

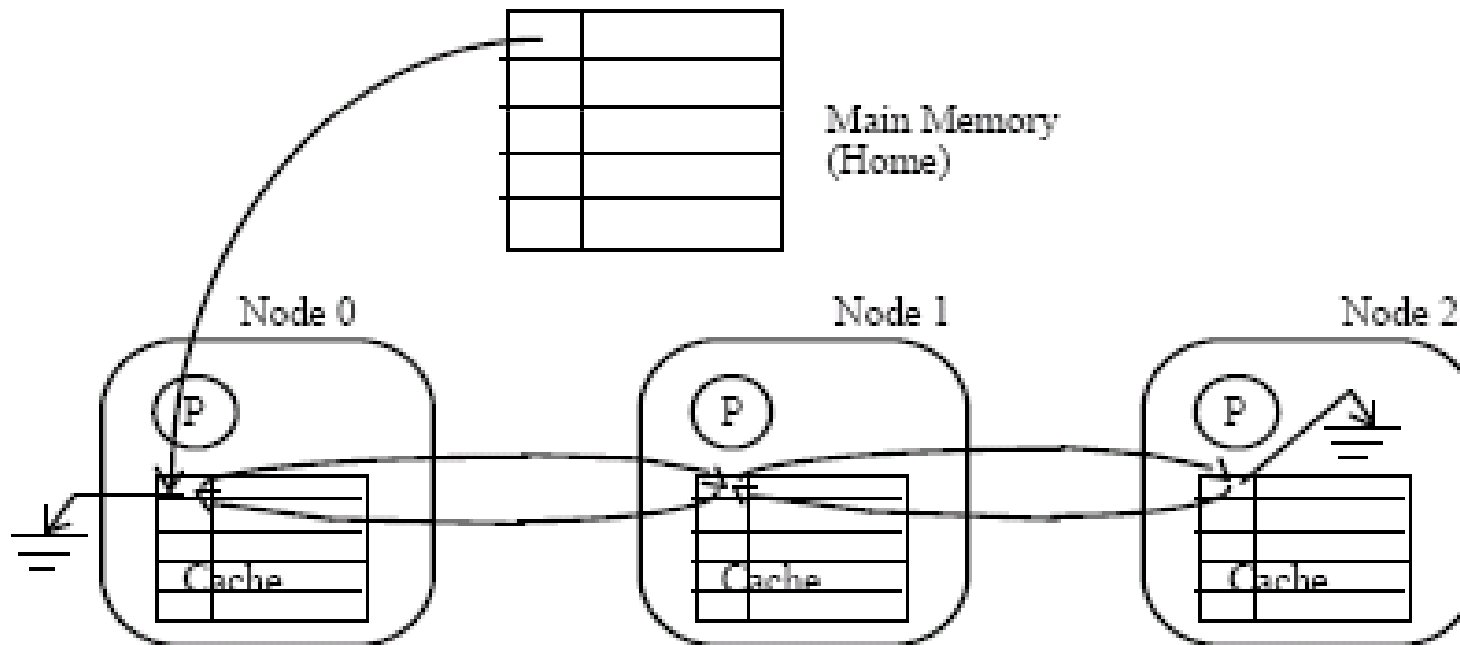

Realizace adresáře (Flat Directory)

- Nejčastější možností je tzv. Flat Directory – viz předchozí příklad.
- Každý paměťový blok má bitmapu sdílejících procesorů, alternativně je možno ukládat čísla procesorů, které mají kopii (funguje pro malý počet sdílejících). Lze případně kombinovat.
- - viz SGI Origin, Stanford DASH a další.
- Alternativně realizovat Directory jako skrytou paměť (cache), kde jsou pouze údaje o skutečně sdílených blocích v systému. System ovšem musí umět řešit případ, kdy je počet sdílených bloků větší (vynucené zneplatnění bloku ve vzdálené cache ...).

Distribuovaný adresář – dvoucestně zřetěžený seznam sdílejících SP

- IEEE standard SCI
- **Scalable Coherent Interface**
- Protokol založen na pravidlech přidávání a odebrání ze spojového seznamu... použit např. SEQUENT NUMA Q, Convex Exemplar.

Závěr Directories

- Problematika efektivní realizace systémů s více procesory a jádry je velice živým tématem výzkumu.
- Do 10 let může mít běžný počítač desítky až stovky procesorových jader. Podobně budou vypadat obvody SoC.
- Výzkum se zabývá novými mechanismy koherence a konzistence (např.tzv. Transaction Based Coherence) pro efektivní implementaci sdílené paměti.
- Velkým problémem zůstává programátorský model pro víceprocesorové systémy a složitost ladění paralelních programů.
- Hybridní technologie – snoopy/directory systems

Použité zdroje:

1. Shen, J.P., Lipasti, M.H.: Modern Processor Design : Fundamentals of Superscalar Processors, First Edition, New York, McGraw-Hill Inc., 2005
2. Bečvář M: Přednášky Pokročilé architektury počítačů.
3. Tendler et al.: POWER4 Systém Microarchitecture, IBM J. RES. & DEV. VOL. 46 NO. 1 JANUARY 2002.
4. D.E.Culler, J.P. Singh,A.Gupta: Parallel Computer Architecture: A HW/SW Approach,Morgan Kaufmann Publishers, 1998.